

ŚRODKI TRANSPORTU WODNEGO I URZĄDZENIA PŁYWAJĄCE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-80
	Koordynacja wymiarowa mieszkalnych pomieszczeń okrętowych	3763-09.01
	Terminologia	
		Grupa katalogowa 0540

PRZEDMOWA

Arkusze 01 niniejszej normy jest dokładnym tłumaczeniem normy międzynarodowej ISO 3827/II-1977. W arkuszu 01 numeracja rozdziałów i punktów, układ, zasady redakcyjne i sposób formułowania postanowień są zgodne z oryginałem normy ISO.

Nie naruszono zasady całkowitej zgodności między tekstami obu dokumentów.

WSTĘP

Norma definiuje określenia podstawowych pojęć występujących w zagadnieniach związanych z koordynacją wymiarową w budownictwie okrętowym. Terminy zebrano w grupy obejmujące oddzielne aspekty zagadnienia. Układy odniesienia mają szczególnie duże znaczenie w koordynacji wymiarowej statku i elementów. Układ odniesienia (p. 4) jest to siatka geometryczna stosowana do podziału statku i wyrażenia wymagań wymiarowych dla różnych elementów i zespołów.

W ramach tego kontrolny układ odniesienia (p. 5) dotyczy wyłącznie wielkości i położenia elementów konstrukcji w obrębie siatki wymiarowej statku. Układ odniesienia elementów (p. 6) zapewnia, w porównywalnej formie, wymiarowy opis poszczególnego elementu w celu jego koordynacji z przyległymi elementami.

TERMINOLOGIA

1. KOORDYNACJA

1001 Koordynacja wymiarowa — dobór przy projektowaniu współzależnych wymiarów wielkości elementów zespołów oraz konstrukcji je zawierających.

1002 Koordynacja modułarna — koordynacja wymiarowa zgodna z przyjętym modułem lub jego pochodnymi z ustalonego systemu modularnego.

2. POJĘCIA OGÓLNE

2001 Wymiar — odległość (np. między dwoma punktami, liniami lub płaszczyznami).

Definicja dotyczy geometrycznego pojęcia wymiaru. W języku potocznym słowo „wymiar“ używane jest czasem w celu wyrażenia określonej wielkości (por. ze

słowem „wymiarowanie“ rysunku użyte w sensie wprowadzenia określonych wartości wymiarów).

2002 Wielkość — wartość wymiaru wyrażona w określonej jednostce.

2003 Wielkość zalecana — wielkość z góry wybrana spośród innych wielkości dla określonego celu.

3. MODUŁY

3001 Moduł — umowna jednostka wielkości stosowana jako przyrost lub współczynnik w koordynacji wymiarowej.

3002 Moduł znormalizowany — moduł, którego wielkość jest równa wartościom ujętym w ark. 00 tabl. 1 i w niniejszej normie.

3003 Moduł podstawowy — moduł o wielkości 100 mm.

3004 Multimoduł — moduł o wielkości będącej uzgodnioną wielokrotnością 100 mm.

3005 Submoduł — moduł o wielkości będącej uzgodnionym wynikiem podziału 100 mm.

4. UKŁAD ODNIESIENIA

4.1. Pojęcia ogólne

4101 Układ odniesienia — układ punktów, linii i płaszczyzn, do którego można odnieść wielkości i rozmieszczenie elementów lub zespołów.

4102 Punkt odniesienia — punkt systemu odniesienia.

4103 Linia odniesienia — linia systemu odniesienia.

4104 Płaszczyzna odniesienia — płaszczyzna systemu odniesienia.

4105 Strefa — przestrzeń między płaszczyznami odniesienia, w obrębie której lub w stosunku do której może być ustawiony element lub grupa elementów. Przestrzeń ta może pozostać niewypełniona.

Zgłoszona przez Centrum Techniki Okrętowej
Ustanowiona przez Dyrektora Centrum Techniki Okrętowej dnia 30 czerwca 1980 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1981 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 16/1980 poz. 62)

4106 Strefa neutralna — strefa, która przerywa regularne przyrosty systemu odniesienia.

4107 Modułowy system odniesienia — system odniesienia, w którym odległość między kolejnymi płaszczyznami lub liniami równoległymi jest równa modułowi podstawowemu lub jego pochodnym.

4108 Punkt modułowy — punkt modułowego systemu odniesienia.

4109 Linia modułowa — linia modułowego systemu odniesienia.

4110 Płaszczyzna modułowa — płaszczyzna modułowego systemu odniesienia.

4111 Strefa modułowa — strefa między płaszczyznami modułowymi.

4112 Przestrzeń modułowa — przestrzeń ograniczona płaszczyznami modułowymi.

4113 Wymiar modułowy — wymiar między płaszczyznami modułowymi.

4114 Wielkość modułowa — wielkość wymiaru modułowego.

4.2 Przedstawienie liniowe

4201 Siatka odniesienia — prostoliniowa siatka linii odniesienia w jednej płaszczyźnie.

4202 Siatka rozmieszczenia — siatka odniesienia zastosowana na planach ogólnych statków.

4203 Siatka konstrukcyjna — siatka rozmieszczenia w celu naniesienia położenia konstrukcji.

4204 Siatka przestrzenna — trójwymiarowa siatka o prostoliniowych liniach odniesienia.

4205 Siatka modułowa — siatka wymiarowa, w której odległości między kolejnymi liniami równoległymi są pochodnymi modułu podstawowego.

4206 Podstawowa siatka modułowa — siatka odniesienia, w której odległości między kolejnymi liniami równoległymi są równe jednemu modułowi podstawowemu.

5. KONTROLNY UKŁAD ODNIESIENIA

5001 Główna płaszczyzna odniesienia — płaszczyzna odniesienia określająca granicę strefy kontrolnej np. osie grodzi.

5002 Linia kontrolna - linia, przedstawiająca główną płaszczyznę odniesienia.

5003 Strefa kontrolna — strefa między głównymi płaszczyznami odniesienia przewidziana dla pokładu, poszycia pokładu, grodzi lub szalowania.

Strefa kontrolna obejmuje konstrukcję wraz z wykonaniem, wyposażeniem, szalowaniem, podwieszonymi sufitami itp., zależnie od zastosowania.

5004 Wymiar kontrolny — wymiar między płaszczyznami odniesienia, np. wysokość od pokładu do sufitu lub szerokość strefy kontrolnej.

5005 Wysokość międzypokładu — wysokość od górnej części pokładnika jednego pokładu do górnej części pokładnika drugiego pokładu.

5006 Wysokość od pokładu do sufitu — wysokość między górną kluczową płaszczyzną odniesienia jednego pokładu i dolną kluczową płaszczyzną odniesienia sufitu ponad nim.

5007 Warunek graniczny — wymiarowa zależność granicy strefy lub przestrzeni skoordynowanej od przyległej kluczowej płaszczyzny odniesienia lub innej płaszczyzny odniesienia określonej w stosunku do kluczowej płaszczyzny odniesienia.

Zerowy warunek graniczny występuje wówczas, gdy granica strefy lub przestrzeni pokrywa się z płaszczyzną odniesienia.

Dodatni warunek graniczny występuje wówczas, gdy strefa lub przestrzeń rozciąga się poza płaszczyznę odniesienia.

Ujemny warunek graniczny występuje wówczas, gdy strefa lub przestrzeń kończy się nie dochodząc do płaszczyzny odniesienia.

6. UKŁAD ODNIESIENIA ELEMENTÓW

6001 Płaszczyzna koordynująca — płaszczyzna, w odniesieniu do której element lub zespół jest skoordynowany z drugim elementem lub zespołem.

6002 Przestrzeń koordynująca — przestrzeń ograniczona płaszczyznami koordynującymi przypisana elementowi lub zespołowi i obejmująca naddatki na złącza i tolerancje.

6003 Wymiar koordynujący

- 1) wymiar przestrzeni koordynującej,
- 2) wymiar wspólny dla dwóch lub więcej elementów, pozwalający na ich montaż.

6004 Wielkość koordynująca — wielkość wymiaru koordynującego.

Zalecenia dotyczące uzyskiwania wielkości koordynujących elementów i zespołów zawarte są w BN-80/3763-09.02.

7. ELEMENTY I ICH WIELKOŚCI

7001 Element — najprostrza część składowa konstrukcji.

7002 Element modułowy — element, którego wielkość koordynująca jest zgodna z BN-80/3763-09.02.

7003 Zespół — zestaw elementów łącznie użytkowanych.

7004 Wielkość robocza — wielkość elementu określona do jego produkcji, z którą powinna być zgodna wielkość rzeczywista w granicach dopuszczalnych odchyłek.

7005 Wielkość produkcyjna — wielkość różniąca się o określone dopuszczalne odchyłki od wielkości roboczej.

7006 Granice wielkości — krańcowe dopuszczalne wielkości produkcyjne, między którymi powinna się mieścić wielkość rzeczywista.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Centrum Techniki Okrętowej, Gdańsk.

2. Normy związane
BN-80/3763-09.02 Koordynacja wymiarowa mieszkalnych pomieszczeń okrętowych. Wielkości koordynujące elementów i zespołów.

3. Normy międzynarodowe
ISO 3827/II-1977 Shipbuilding Co-ordination of dimensions in ships accommodation — norma w pełni zgodna.

4. Autor projektu normy — mgr inż. arch. Maria Kubacka.